

Informasjon for skolene

Mentorprosjektet har utgangspunkt i forslag fra videregående skoler i fylket og deres praksisbaserte erfaring med elever med minoritetsbakgrunn og også andre elevgrupper. Minoritetsspråklige elever har rett på undervisning og oppfølging i skolen på morsmålet, dersom det er nødvendig, og det er krevende for skolene å tilby slik hjelp. Opplæringsavdelingen i fylkeskommunen ser på en mentorordning for minoritetsspråklige som et bidrag til at skolene kan tilby noe slik hjelp. Forskning støtter at mentorordninger kan ha positive effekter. For å vurdere om mentorprogrammet bør bli en permanent ordning vil det forskes på effekter av erfaringer fra programmet.

Hva skal skolene i Vestland gjøre for å rekruttere mentorer?

- Skolen bør utnevne en kontaktperson. Kontaktpersonen vil kunne informere de andre lærerne, bidra med rekruttering av mentorer og ha kontakt med forskerne og fylkeskommunen ved behov. Send navn og kontaktdetaljer til astridoline.ervik@snf.no.
- Rekruttering av mentorer med minoritetsspråk må skje gjennom skolene. Skolene vet mest om hvilke elever som kan være aktuelle mentorer, og det å bli foreslått fra skolen kan oppleves som en tillitserklæring for mulige mentorer.
- Noen skoler vil senere få tilbud om mentor til sine minoritetsspråklige vg1-elever, enten på yrkesfaglige eller studieforbereidende utdanningsprogrammer. Skolen vil motta en egen invitasjon hvis de også skal rekruttere vg1-elever som ønsker å få en mentor.

Forskerne tar ansvar for logistikken i programmet, ansetter mentorer, henter inn samtykker, fører logger for møtene mellom mentor og elev og sender ut påminnelser. Mentorene vil bli lønnet og motta en attest i etterkant som kan være nyttig ved jobbsøking. Skolene vil derfor i liten grad være involvert i gjennomføringen av programmet, utover å bidra til rekruttering. Vi kobler vg1-elever med mentorer basert på morsmål, utdanningsprogram, fag vg1-elevene ønsker hjelp til og kjønn.

Vi inviterer dere til å rekruttere minoritetsspråklige elever på vg2, vg3 eller tidligere minoritetsspråklige elever til å være mentorer for yngre elever. Vi trenger mange mentorer med mange ulike minoritetsspråk, både fra yrkesfag og studiespesialiserende!

Mentorene må ha gjennomført vg1 og vurderes som egnet av skolene som rekrutterer dem. For å sikre tilstrekkelig rekruttering av mentorer med minoritetsspråk bør ikke kravene til mentorer settes for høyt.

Forskning viser at å være mentor kan ha positive effekter på mentorens egne resultater. Mentorene vil få verdifull arbeidserfaring, lønn for arbeidet og en attest i etterkant som kan være nyttig når de søker jobb.

Hvilke skoler får tilbud om mentorer til sine vg1-elever?

Fordi vi skal lære om effektene av mentorprogrammet, før det eventuelt kan bli et permanent tilbud for alle skoler, så vil kun vg1-elever ved noen skoler og noen utdanningsprogrammer få tilbud om mentor per dags dato. Programmet kan senere bli utvidet, men nå er det kun disse elevene som får tilbud om mentor:

Studiespesialiserende	Yrkesfag
Arna vgs	Amalie Skram vgs
Askøy vgs	Austrheim vgs
Bergen katedralskole	Dale vgs
Eid vgs	Fitjar vgs
Førde vgs	Flora vgs
Høyanger vgs	Fyllingsdalen vgs
Knarvik vgs	Førde vgs
Kvam vgs	Odda vgs
Kvinnherad vgs	Olsvikåsen vgs
Måløy vgs	Os vgs
Nordahl Grieg vgs	Osterøy vgs
Odda vgs	Slåtthaug vgs
Olsvikåsen vgs	Sogn Jord- og hagebruksskule
Os gymnas	Stord vgs
Sandsli vgs	Voss gymnas
Sotra vgs	Voss vgs
Stend vgs	Årstad vgs
Tertnes vgs	Åsane vgs
Voss gymnas	
Årdal vgs	

Hva skal skolene gjøre for å rekruttere vg1-elever?

Skolene bør utnevne en kontaktperson/koordinator for mentorprogrammet. Kontaktpersonen vil kunne informere de andre lærerne, bidra med rekruttering av vg1-elever og mentorer og ha kontakt med forskerne og fylkeskommunen ved behov. Mentorprogrammet kan inngå som en del av tilbudet for elever med rettighet til særskilt språkopplæring, og skolene bør forsøke å få med så mange som mulig av disse vg1-elevene. Det er også mulig å gi tilbudet til andre minoritetsspråklige vg1-elever som dere mener vil dra nytte av tilbudet.

Aktuelle vg1-elever bør få personlig invitasjon fra sin lærer eller en annen skoleansatt som de kjenner, og de bør også få hjelp til påmelding av en skoleansatt. QR-kode/nettlenke for påmelding er sendt direkte til skolene.

Personvern og rettigheter for vg1-elever og mentorer

Dette er informasjonen om personvern og rettigheter vg1-elever og deres mentorer får om forskningen på mentorprogrammet for minoritetsspråklige:

Du får tilbud om å få en mentor eller være mentor, hvis du er minoritetsspråklig elev i videregående skole i Vestland fylke. Målet med mentorprogrammet er å se om det kan være til hjelp å ha en mentor for elever med minoritetsspråk. Hvis du får en mentor vil du ha faste digitale møter med mentoren din hver uke, ca. ti ganger til sammen.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF), et forskningsinstitutt i NHH-miljøet, er ansvarlig for programmet. Deltakende forskere er alle tilknyttet SNF og FAIR, et senter for fremragende forskning ved Norges Handelshøyskole. Vi samarbeider med opplæringsavdelinga i Vestland fylkeskommune, som eier alle de videregående skolene i Vestland.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Programmet foregår i noen skoler i Vestland fylke. Skolene er tilfeldig trukket, men på en slik måte at elever fra hele fylket deltar. Det er skolen din som spør deg om å delta i programmet.

Hva betyr det for deg å delta?

- Du eller dine foresatte (hvis du er under 16 år) må gi samtykke til å delta i programmet.
- Du må ha jevnlig digitale møter med en mentor som snakker samme språk som deg og kan få hjelp til lekser eller til noe du synes er vanskelig på skolen. Dere kan også snakke om hvordan det er på skolen eller andre ting du lurer på.
- Hver gang dere møter må du svare på et par spørsmål i et spørreskjema ved start og avslutning av møtet. Starttid, sluttid og dine svar fra spørreskjemaet blir registrert elektronisk.
- Du kan også få spørsmål om å delta i en oppfølgingsundersøkelse om to til fem år.
- Forskerne vil dessuten hente inn informasjon fra registerdata hos Statistisk sentralbyrå om hvordan det går med deg i opplæring, utdanning og i arbeidsmarkedet. Det betyr at vi ser om du slutter på skolen, om du tar mer utdanning, karakterene dine, hva du tjener hvis du jobber og hvor lenge du blir i forskjellige jobber, om du er arbeidsledig og om du får overføringer/ytelser fra NAV, men vi kan ikke se navnet ditt.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. Det vil heller ikke påvirke ditt forhold til skolen eller lærer.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker opplysningene dine

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til å se på forskjell i resultater mellom de som får mentor og de som ikke får og de som er mentor og de som ikke får være mentor. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Kun forskere med tilknytning til SNF vil ha tilgang til personopplysningene.
- Navnet og kontaktopplysningene dine vil erstattes med en kode som lagres på egen navneliste, og all annen informasjon som hentes inn vil lagres på en sikret forskningsserver.

Vi er kun interessert i resultater fra programmet og gjennomsnitt og variasjoner for ulike grupper. Ingen som er med i programmet vil gjenkjennes i presentasjoner, rapporter eller artikler.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Data blir fortløpende pseudonymisert, og all kontaktinformasjon blir slettet når forskningsprosjektet etter planen avsluttes i desember 2032.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- å protestere mot behandlingen av dine personopplysninger,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg fordi prosjektet har blitt vurdert å være i allmennhetens interesse.

På oppdrag fra Samfunns- og næringslivsforskning AS har Sikt vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Forsker Astrid Oline Ervik (astridoline.ervik@snf.no) ved Samfunns- og næringslivsforskning

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt med Sikt: personverntjenester@sikt.no.

Ofte stilte spørsmål (FAQ)

Hvor mye ekstra tid vil mentorprogrammet ta for meg?

Programmet er laget slik at det vil skape minst mulig ekstraarbeid for skolene, ettersom mesteparten av koordineringen håndteres av forskerne og av kontaktpersonen på hver skole. Din hovedoppgave vil være å identifisere minoritetsspråklige VG1-elever som kan dra nytte av en mentor og eldre elever som snakker minoritetsspråk og kan være egnet til å være mentor. Både elever og mentorer bør oppmuntres til å melde seg på. Spesielt vg1-elever vil også trenge hjelp til å se hvorfor det kan være nyttig med en mentor og trenge hjelp til å melde seg på ved å benytte påmeldingslenken som skolen har fått tilsendt. Vg1-elever kan også trenge oppfølging hvis de har lav deltakelse, for å identifisere og melde fra om potensielle problemer i mentormøter eller oppmuntre til videre deltakelse. Hovedjobben for lærere vil imidlertid være å ha noen korte samtaler for å forklare programmet, oppmuntre til deltakelse og gi elevene hjelp til påmelding.

Hva gjør dette programmet verdifullt for elevene?

Programmet gir personlig støtte fra en mentor som snakker VG1-elevens språk og forstår deres bakgrunn. Det gir mulighet til hjelp på morsmålet, som skolene vanligvis ikke kan tilby. Mentorprogrammet kan bidra til at elevene føler seg mer selvsikre, presterer bedre faglig og bygger positive relasjoner, noe som kan forbedre skoleopplevelsen og motivasjonen betydelig.

Hvordan hjelper det meg som lærer å støtte dette programmet?

Programmet kan hjelpe elevene med språkutfordringer og mer praktiske utfordringer de møter i skolen og i hverdagslivet i Norge. Det vil derfor redusere behovet for hjelp fra deg som lærer. Selv om programmet krever litt organisering i rekrutterings- og påmeldingsfasen, forventer vi at det på sikt være et bidrag til at elevene lykkes bedre, blir mer motiverte og vil ha mindre behov for hjelp.

Hvordan vurderes den faglige kvaliteten til mentorene?

Lærerne på mentorenes skoler rekrutterer mentorer basert på deres morsmål, faglige prestasjoner og sosiale evner. Alle mentorer er valgt for sin evne til å hjelpe elevene faglig eller, når det er nødvendig, å peke dem i riktig retning for ekstra støtte. Mentoren kan også være en rollemodell og en ekstra motivator. Samtidig er ikke mentoren en lærer, men kun en ekstra støtte og et bidrag til at eleven får hjelp på morsmålet sitt.

Hvordan kan jeg hjelpe mer?

Du kan hjelpe ved å sørge for at mentorer og VG1-elever har et fast, rolig møtested, som et hjørne i biblioteket, et fellesrom eller et ledig klasserom, hvis de ikke vil sitte hjemme under møtet. Du kan også sjekke inn med mentorene for å se om de trenger råd eller ressurser, eller oppmuntre andre lærere til å henvise elever som de tror vil ha nytte av programmet.

Hva gjør jeg hvis en VG1-elev ønsker å bytte mentor?

Dersom en VG1-elev ber om bytte av mentor eller noe har skjedd i mentormøtet som gir grunn til bekymring, bør dette henvises kontaktperson på skolen. Kontaktpersonen vil kontakte forsker

Vestland
fylkeskommune

CENTRE FOR APPLIED RESEARCH AT NHH

Astrid Oline Ervik, som kan sjekke om det finnes andre tilgjengelige mentorer som passer godt for VG1-eleven.

Kontakt

Hvis du har spørsmål om programmet, kan du snakke med kontaktpersonen for mentorprogrammet på skolen din. Du kan også kontakte Astrid Oline Ervik, forsker ved Samfunns- og næringslivsforskning, tlf. 55959613.